

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodesta 2024

Turvallisuuslautakunta 28.08.2025 § 38
10645/00.01.02.01/2025

Valmistelija toimialajohtaja Jussi Savola, puh. 040 330 5512,
jussi.savola@omahame.fi, pelastusjohtaja Petri Talikka, puh. 050 509
0726, petri.talikka@omahame.fi

Selostus Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 15.5.2025 § 41 hyväksynyt vuoden 2024 arviointikertomuksen. Aluevaltuusto on käsitellyt asiaa 27.5.2025 § 27 ja päätti merkitä vuoden 2024 arviointikertomuksen tiedoksi ja että aluehallitus antaa aluevaltuustolle hyvinvointialuelain mukaisen vastineen arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin syyskuun loppuun mennessä.

Arviointikertomuksen toisessa luvussa tarkastuslautakunta esittää kolme kysymystä aluehallitukselle. Kysymykset ovat seuraavat:

Kysymys 1

Sidosyksikköhankintojen laillisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen on kiinnitetty paljon huomiota valtakunnallisesti. Valtiontalouden tarkastusvirasto on alkuvuodesta 2025 aloittanut hyvinvointialueilla aiheesta laillisuustarkastuksen. Sidosyksikköasemia riskeineen on käsitelty myös tarkastuslautakunnan arvioinneissa. Aluehallitus totesi vastineessaan vuoden 2023 arviointikertomukseen, että hyvinvointialueella laaditaan yhtiökohtaisia riskienhallintasuunnitelmia, joilla osaltaan varaudutaan lainsäädännön mahdollisiin tiukennuksiin.

Tarkastuslautakunta kysyy aluehallitukselta, miten yhtiökohtaisten riskienhallintasuunnitelmien valmistelu konkreettisesti etenee ja missä tilanteessa suunnitelmien kanssa ollaan tällä hetkellä? Onko suunnitelmissa noussut hyvinvointialueen palvelutuotannon kannalta kriittisiä uusia asioita esille?

Kysymys 2

Tarkastuslautakunta selvitti osana terveydenhuollon toimialan arviointia HaiPro-ilmoitusten lukumäärää ja käsittelyä hyvinvointialueella. Ilmoitus tarkoittaa potilas- ja asiakasturvallisuutta vaarantavien tapahtumien raportointia. HaiPro-järjestelmässä ilmoitetaan sekä varsinaiset haittatapahtumat että läheltä piti -tapahtumat.

Tarkastuslautakunta havaitsi järjestelmästä saadusta tiedosta, että ilmoitusten lukumäärä kasvoi terveydenhuollon toimialalla 37 % vuodesta 2023 vuoteen 2024. Kasvua oli yhteensä 1 142 ilmoitusta. Suurinta kasvu oli lääke- ja nestehoitoon tai varjo- tai merkkiaineeseen liittyvissä poikkeamissa sekä tiedonkulkuun tai tiedonhallintaan liittyvissä poikkeamissa.

Tarkastuslautakunta kysyy aluehallitukselta, mikä selittää näin ison kasvun potilas- ja asiakasturvallisuutta vaarantavien tapahtumien tilastossa? Onko tilastotieto luotettavaa?

Jos tilastointi on luotettavaa, mistä kasvu on seurausta? Millaisiin toimenpiteisiin asian tiimoilta aiotaan ryhtyä tai on jo ryhdytty?

Kysymys 3

Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksessa havaittiin päättyneellä tilikaudella, että nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen ikäraajat eivät perustu lääketieteelliseen näkemykseen nuoruusiästä, joka on aivojen kehityksen kannalta noin ikävuodet 12–22. Kanta-Hämeen hyvinvointialue katsoi tähän liittyvässä VTV:lle antamassaan lausunnossa, että nuorten palvelujen kohdentaminen niille ikävuosille olisi vaikeasti toteutettavissa, sillä se tarkoittaisi resurssien siirtämistä psykiatrialta nuorisopsykiatrialle. Hyvinvointialueen mukaan tärkeämpää on huolehtia siitä, että hoidon jatkuvuudessa ei ole katkoksia siirryttäessä palvelusta toiseen.

Tarkastuslautakunta kysyy aluehallitukselta, millaisia riskejä, tai jo todettuja haittoja, Oma Hämeessä on tällä hetkellä hoidon laadun ja jatkuvuuden suhteen silloin, kun nuori siirtyy iän karttuessa aikuispsykiatrian palveluihin, mutta ei vielä lääketieteellisen ajattelun mukaan ole aikuisiässä?

Onko mielenterveys- ja päihdepalveluissa sellaisia kriittisiä ongelmakohtia, joissa palvelua olisi sittenkin tuloksellisempaa järjestää perustuen lääketieteelliseen näkemykseen nuoruusiästä? Jos on, niin millaisia muutoksia rakenteeseen kannattaisi tehdä?

Konserni- ja tukipalvelujen toimiala valmistelee vastaukset arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin. Vastinetta on tarkoitus käsitellä aluehallituksen kokouksessa 8.9.2025.

Hyvinvointialueesta annetun lain 125 §:n 5 momentin mukaan aluehallitus antaa aluevaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aiheita. Hallituksen esityksessä todetaan, että aluehallituksen lausunto olisi perusteltua nähdä dialogina tarkastuslautakunnan kanssa. Koska lausunto perustuisi sen alaisten toimielimien ja viranhaltijoiden valmisteluun, se olisi myös luonteva ja toimiva tapa saattaa tarkastuslautakunnan havainnot ja mahdolliset kehittämis ehdotukset myös laajemmin koko organisaatiolle ja saada niitä myös tätä kautta osaksi toiminnan kehittämistä.

Suorien kysymysten lisäksi arviointikertomus sisältää muita huomioita ja suosituksia, joihin tarkastuslautakunta ei ole pyytänyt erikseen vastinetta.

Nämä huomiot ja suositukset on kuitenkin perusteltua viedä aluehallituksen ja sen alaisten toimielinten tiedoksi ja käsiteltäväksi kuten myös toimialojen niihin antamat vastaukset.

Liitteenä on tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2024 ja pelastustoimen toimialan vastaukset tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen.

päätösesitys

Turvallisuuslautakunta päättää merkitä tiedoksi liitteenä olevan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodesta 2024 sekä siihen annetut pelastustoimen toimialan vastaukset.

Päätös

Turvallisuuslautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

-

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Otteen oikeaksi todistaa

03.09.2025

Anu Joutsi
hallintosihteeri

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Ote pöytäkirjasta

Turvallisuuslautakunta

§ 38

28.08.2025

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 38

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta (Laki hyvinvointialueesta 141 §).

Pelastustoimen toimialan vastaukset tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen

Tarkastuslautakunta totesi syksyllä 2024 aluevaltuustolle annetussa väliarviointiraportissa, että valmiussuunnittelun ja varautumisen kokonaisuuden koordinoitua ja valmistelua tulee jatkaa ja tehostaa koko hyvinvointialueella ja että hallintosäännön määräykset asiaan liittyen tulisi saattaa kuntoon. Aluehallitus on antanut vastineensa väliarviointiraportin kannanottoon (Aluevaltuusto 18.02.2025 § 6).

Tarkastuslautakunta suosittelee arviointikertomuksessa arvioimaan, onko kokonaisturvallisuudesta vastaavan viranhaltijan sijoituspaikka organisaatiossa johtovastuisiin nähden riittävä. Tarkastuslautakunta suosittelee myös laatimaan yksiselitteisen ja konkreettisen prosessikuvauksen, josta ilmenevät toimijat, vastuut, tehtävät ja toimivalta hyvinvointialueella sekä niissä tapahtuvat mahdolliset muutokset elintärkeiden toiminnallisten riskien realisoituessa.

Pelastustoimen toimiala toteaa vastauksessaan, että tarkastuslautakunnan huomioiden tullaan ottamaan huomioon varautumisen ja valmiussuunnittelun jatkovalmistelussa ja kehittämistyössä. Näihin liittyvien prosessien toimivuutta on mahdollista arvioida ja edelleen kehittää mm. valmiusharjoitusten yhteydessä, joihin hyvinvointialue osallistuu säännöllisesti.